

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 28. júna 2007\*

Vo veci C-467/05,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím sudcu povereného predbežným vyšetrovaním na Tribunale di Milano (Taliansko) zo 6. októbra 2005 a doručený Súdnemu dvoru 27. decembra 2005 v trestnom konaní proti

**Giovanni Dell'Orto,**

za účasti:

**Saipem SpA,**

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory A. Rosas, sudcovia J. Klučka, J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca), A. Ó Caoimh a P. Lindh,

\* Jazyk konania: taliančina.

generálna advokátka: J. Kokott,  
tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. februára 2007,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Dell’Orto, v zastúpení: M. Brusa, avvocato,

— talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci D. Del Gaizo, avvocato dello Stato,

— Írsko, v zastúpení: D. O’Hagan, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci N. Travers, BL,

— holandská vláda, v zastúpení: H. G. Sevenster a C. ten Dam, ako aj M. de Grave, splnomocnení zástupcovia,

— rakúska vláda, v zastúpení: H. Dossi, splnomocnený zástupca,

- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: E. O'Neill, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci J. Turner, barrister,
  
- Komisia Európskych spoločenských, v zastúpení: M. Condou-Durande a E. Righini, ako aj L. Visaggio, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 8. marca 2007,

vyhlásil tento

### **Rozsudok**

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu rámcového rozhodnutia Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní (Ú. v. ES L 82, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 72, ďalej len „rámcové rozhodnutie“) a smernice Rady 2004/80/ES z 29. apríla 2004 o odškodňovaní obetí trestných činov (Ú. v. EÚ L 261, s. 15; Mim. vyd. 19/007, s. 65, ďalej len „smernica“).
  
- 2 Tento návrh bol predložený v rámci vykonávacieho trestného konania, ktoré nadväzuje na vydanie právoplatného odsudzujúceho rozsudku, prebiehajúceho u sudcu povereného predbežným vyšetrovaním na Tribunale di Milano, ktorý vykonáva funkciu sudcu rozhodujúceho vo vykonávacom konaní, a týka sa vrátenia zaisteného majetku.

## Právny rámec

### *Právo Európskej únie*

#### Rámcové rozhodnutie

3 Článok 1 rámcového rozhodnutia znie:

„Na účely tohto rámcového rozhodnutia:

a) ‚obet‘ je fyzická osoba, ktorá utrpela ujmu, vrátane fyzického a psychického poškodenia, emocionálneho utrpenia, ekonomickej straty, priamo spôsobenú konaním alebo nekonaním, ktoré je porušením trestného práva členských štátov,

...

c) ‚trestné konanie‘ sa interpretuje podľa príslušného vnútroštátneho práva;

d) ‚konanie‘ sa interpretuje v širokom chápaní, aby okrem trestného konania zahŕňalo všetky kontakty obete ako takej s každým orgánom, štátnou správou alebo organizáciou pomoci obetiam v súvislosti s jej prípadom pred, počas a po trestnom procese,

...“

4 Článok 2 rámcového rozhodnutia znie:

„1. Každý členský štát zabezpečí, aby obeť mali reálne a primerané postavenie v ich trestnoprávnom systéme. Naďalej bude vyvíjať všetko úsilie na zabezpečenie toho, aby sa s obeťami zaobchádzalo s náležitou úctou voči dôstojnosti jednotlivca počas konania a uzná práva a oprávnené nároky obetí so zvláštnym prihliadnutím na trestné konanie.

2. Každý členský štát zabezpečí, aby obeť, ktoré sú obzvlášť zraniteľné, mali prospech zo špecifického zaobchádzania najlepšie prispôbeného ich pomerom.“

5 V súlade s článkom 8 ods. 1 rámcového rozhodnutia:

„Každý členský štát zabezpečí vhodnú úroveň ochrany pre obeť a kde je to potrebné, pre ich rodiny alebo osoby v podobnom postavení, najmä pokiaľ ide o ich bezpečnosť a ochranu ich súkromia, keď príslušné orgány usúdia, že existuje vážne riziko represálií alebo spoľahlivý dôkaz o vážnom úmysle narušiť ich súkromie.“

6 V zmysle článku 9 rámcového rozhodnutia:

„1. Každý členský štát zabezpečí, aby obeť trestných činov boli oprávnené získať rozhodnutie v primeranej lehote o odškodnení zo strany páchatela v priebehu trestného konania, okrem určitých prípadov, kde vnútroštátne právo stanovuje odškodnenie, ktoré sa má priznať iným spôsobom.

...

3. Vymáhateľný majetok patriaci obetiam, ktorý bol zaistený v priebehu trestného konania, sa im bezodkladne vráti, pokiaľ nie je nevyhnutne potrebný na účely trestného konania.“

7 V súlade s článkom 17 treťou zarážkou rámcového rozhodnutia musí každý členský štát zabezpečiť účinnosť zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení potrebných na účely uplatnenia článkov citovaných v bodoch 3 až 6 tohto rozsudku najneskôr do 22. marca 2002.

Smernica

8 V zmysle článku 1 smernice:

„Členské štáty zabezpečia, že ak bol násilný úmyselný trestný čin spáchaný v inom členskom štáte ako je členský štát, v ktorom má žiadateľ o odškodnenie zvyčajne trvalé bydlisko, má žiadateľ právo predložiť žiadosť inštitúcii alebo akémukoľvek inému orgánu v druhom členskom štáte.“

9 V článku 2 smernice sa stanovuje:

„Odškodnenie vyplatí príslušný orgán členského štátu, na ktorého území bol trestný čin spáchaný.“

10 Článok 12 smernice znie takto:

„1. Pravidlá prístupu k odškodneniu v cezhraničných situáciách vypracované touto smernicou fungujú na základe systémov členských štátov pre odškodňovanie obetí úmyselných násilných trestných činov spáchaných na ich jednotlivých územiach.

2. Všetky členské štáty zabezpečia, aby ich vnútroštátne pravidlá ustanovovali existenciu systému odškodňovania obetí úmyselných násilných trestných činov spáchaných na ich jednotlivých územiach, ktorý zaručuje spravodlivé a primerané odškodnenie pre obeť.“

11 V článku 17 smernice sa stanovuje:

„Táto smernica nebráni členským štátom, pokiaľ sú také ustanovenia zlučiteľné s touto smernicou:

a) zaviesť alebo zachovať priaznivejšie ustanovenia v prospech obetí trestného činu alebo akýchkoľvek iných osôb postihnutých trestným činom;

b) zaviesť alebo ponechať ustanovenia na účel odškodnenia obetí trestného činu spáchaného mimo ich územia, alebo akejkolvek inej osoby postihnutej takým trestným činom, podľa akýchkoľvek podmienok, ktoré môže členský štát na ten účel špecifikovať.“

<sup>12</sup> V článku 18 ods. 1 a 2 smernice sa stanovuje:

„1. Členské štáty prijímú zákony, iné predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 1. januára 2006, s výnimkou článku 12 ods. 2, v prípade ktorého je dátumom zhody 1. júl 2005. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

2. Členské štáty môžu stanoviť, že opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou sa uplatňujú len na žiadateľov, ktorých zranenia boli spôsobené trestnými činmi spáchanými po 30. júni 2005.“

### *Vnútroštátna právna úprava*

<sup>13</sup> V súlade s článkom 263 talianskeho trestného poriadku v znení zmien a doplnení zákona č. 134 z 12. júna 2003 (ďalej len „CPP“):

„1. Vrátenie zaisteného majetku nariadi súd uznesením, ak nie je žiadna pochybnosť o tom, komu patrí.



...

3. V prípade sporu o vlastníctvo zaisteného majetku sa súd, pokiaľ ide o jeho vrátenie, obráti na miestne príslušný občianskoprávny súd prvého stupňa, pričom počas tohto času zostáva majetok zaistený.

...

6. Ak proti rozsudku už nie je možné podať opravný prostriedok, sudca rozhodujúci vo vykonávacom konaní pristúpi k vráteniu majetku“.

14 Článok 444 CPP stanovuje:

„1. Obvinený a prokurátor môžu súdu navrhnúť, aby bol uložený náhradný trest primeraného druhu a rozsahu alebo peňažný trest znížený na maximálne tretinu sadzby alebo trest odňatia slobody vzhľadom na okolnosti znížený na maximálne tretinu sadzby, ak tento trest nepresahuje päť rokov, a to buď samostatne alebo spolu s peňažným trestom.

2. Ak existuje súhlas, hoci aj od účastníka konania, ktorý nepodal návrh, a ak nebol vydaný oslobodzujúci rozsudok..., súd na základe dokumentov v spise a za predpokladu, že kvalifikácia skutkového stavu, uplatnenie a porovnanie okolností uvádzaných účastníkmi konania sú správne a že uvedený trest je primeraný, uloží rozsudkom

tento trest, pričom vo výroku uvedie, že účastníci konania podali takýto návrh. V prípade uplatnenia nároku poškodeného na náhradu škody súd o takomto návrhu nerozhoduje; ...

...“

15 Podľa článku 665 ods. 1 CPP:

„Ak zákon nestanovuje inak, na rozhodovanie o výkone rozhodnutia je príslušný iba súd, ktorý vydal toto rozhodnutie.“

### **Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky**

16 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že sa začalo trestné konanie na Tribunale di Milano proti pánovi Dell’Orto a iným obvineným za činy predstavujúce trestný čin skresľovania údajov týkajúcich sa spoločností (falšovanie účtovných dokladov), vykonané takisto s cieľom spáchať trestné činy závažnej sprenevery a nezákonného financovania politických strán. Medzi osobami dotknutými týmito porušeniami sa nachádzajú viaceré spoločnosti patriace do talianskej skupiny ENI, medzi ktoré patrí aj Saipem SpA (ďalej len „Saipem“), ktorá si ako poškodená uplatnila nárok na náhradu škody v rámci tohto trestného konania.

17 Podľa uznesenia vnútroštátneho súdu pán Dell’Orto a ostatní obvinení zneužili značné sumy peňazí, ktoré patrili uvedeným spoločnostiam, a to prostredníctvom platieb za činnosti fiktívneho poradenstva poskytovaných *offshore* spoločnostiam,

ktoré boli štrukturálne prepojené s jedným zo spolupáchateľov, čím si privlastnili časť týchto súm. Konkrétne pán Dell'Orto si privlastnil sumu vo výške 1 064 069,78 eur patriacu Saipem, teda sumu, ktorú v priebehu trestného konania zaistili talianske súdne orgány. Hlavným a konkrétnym cieľom takéhoto ochranného opatrenia bolo najmä zabezpečenie uspokojenia občianskoprávných záväzkov vyplývajúcich z trestného činu.

- 18 Uvedené trestné konanie viedlo k tomu, že sudca poverený predbežným vyšetrovaním na Tribunale di Milano vydal 4. mája 1999 rozsudok, ktorý sa stal právoplatným 5. júna 1999, v ktorom uložil trest na základe článku 444 CPP, teda spôsobom, ktorý sa nazýva „dohoda o treste“. Týmto rozsudkom bol pán Dell'Orto odsúdený na podmienený trest odňatia slobody a na peňažný trest. Vo vzťahu k zaistenej sume sa nestanovovalo nič.
- 19 Saipem bola uvedená suma vrátená na základe uznesenia uvedeného sudcu vydaného 3. decembra 1999. Toto uznesenie bolo zrušené rozsudkom Corte suprema di cassazione z 8. novembra 2001. Tento súd okrem iného uviedol, že vzhľadom na to, že vo vzťahu k zaistenej sume sa v rozsudku zo 4. mája 1999 nestanovovalo nič, nemal trestný súd právomoc nariadiť jej vrátenie Saipem.
- 20 Po vydaní rozsudku z 8. novembra 2001 pán Dell'Orto navrhol uvedenému sudcovi, aby nariadil Saipem povinnosť vrátiť predmetnú sumu, keďže táto mohla byť znovu predmetom zaistenia, čakajúc na rozhodnutie týkajúce sa jej prípadného vrátenia. Podľa pána Dell'Orto prináleží občianskoprávnemu súdu, aby prijal takéto rozhodnutie na základe článku 263 ods. 3 CPP, a to z dôvodu, že ide o spor týkajúci sa vlastníctva uvedenej sumy.

- 21 Uznesením z 18. júla 2003 sudca poverený predbežným vyšetrovaním na Tribunale di Milano nariadil postúpenie spisu občianskoprávnemu súdu a v zostávajúcej časti zamietol návrh pána Dell'Orto.
- 22 Toto posledné uvedené uznesenie bolo zrušené rozsudkom Corte suprema di cassazione z 21. apríla 2005, ktorý vec vrátil tomu istému sudcovi. Podľa uvedeného rozsudku, hoci v súlade s článkom 263 ods. 3 CPP má spor o vlastníctvo zaisteného majetku riešiť občianskoprávny súd v rámci incidenčného konania, uvedené nespôsobuje, že by zanikla právomoc trestnoprávneho súdu prijímať opatrenia, pokiaľ ide o uchovanie tohto majetku, až kým spor o ich vlastníctvo bude vyriešený, takže sudcovi poverenému predbežným vyšetrovaním na Tribunale di Milano prináleží, aby „prijal vhodné opatrenia na účely konkrétneho zaistenia sumy medziasom vrátenej Saipem“.
- 23 Konanie na vnútroštátnom súde bolo teda opätovne začaté s cieľom zabezpečiť vykonanie druhého rozsudku Corte suprema di cassazione.
- 24 Podľa vnútroštátneho súdu nemôže v konaní vo veci samej existovať „spor týkajúci sa vlastníctva“ zaistených súm, ktorý by odôvodňoval opätovné začatie incidenčného konania na občianskoprávnom súde. Zaistený majetok predstavuje dlžnú sumu, ktorá má byť vrátená Saipem podľa článku 2037 talianskeho občianskeho zákonníka a z preskúmania dokumentov v spise vyplýva, že pán Dell'Orto nikdy nenamietal, že sporné sumy sú vlastníctvom tejto spoločnosti.
- 25 Vnútroštátny súd sa domnieva, že v skutočnosti len prekážka čisto procesnej povahy bráni tomu, aby sám nariadil vrátenie uvedených súm Saipem, pričom otázna je právomoc sudcu rozhodujúceho vo vykonávacom konaní prijať rozhodnutie týkajúce

sa takéhoto vrátenia zaistených súm potom, ako bol vydaný rozsudok o výkone trestu na základe článku 444 CPP. Podľa judikatúry Corte suprema di cassazione, ako vyplýva najmä z už citovaného rozsudku z 8. novembra 2001, sudca rozhodujúci vo vykonávacom konaní nemal právomoc rozhodnúť vo veci vrátenia zaisteného majetku obeti potom, ako bol vydaný rozsudok na základe uvedeného článku 444, ktorý v tomto smere nič nestanovuje.

26 V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd pýta na uplatniteľnosť zásad uvedených v článkoch 2 a 9 rámcového rozhodnutia.

27 Vnútroštátny súd sa predovšetkým pýta, či sa tieto články rámcového rozhodnutia majú uplatniť z hľadiska ich osobnej pôsobnosti vtedy, ak obeť nie je fyzickou, ale právnickou osobou.

28 V súlade s článkom 1 písm. a) rámcového rozhodnutia sa toto rámcové rozhodnutie uplatňuje na „fyzickú osobu“, ktorá utrpela ujmu. Vnútroštátny súd sa však pýta, či je možné vykladať rámcové rozhodnutie v spojení s článkami 12 a 17 smernice tak, že sa uplatňuje takisto aj na akúkoľvek inú osobou, ktorá je obeťou trestného činu, a konkrétne na právnické osoby. Ak je to tak, v konaní vo veci samej by sa mala uplatniť zásada uvedená v článku 9 ods. 3 rámcového rozhodnutia, podľa ktorého sa majetok zaistený v rámci trestného konania, ktorý patrí obeti, bezodkladne vráti tejto obeti. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora (rozsudok zo 16. júna 2005, Pupino, C-105/03, Zb. s. I-5285) z uvedeného vyplýva povinnosť vnútroštátnemu súdu v rámci možnosti vykladať ustanovenia CPP týkajúce sa rozsahu rozhodovacej právomoci sudcu rozhodujúceho vo vykonávacom konaní v oblasti vrátenia majetku zaisteného v priebehu trestného konania v súlade s článkom 9 ods. 3 rámcového rozhodnutia, ktoré umožňuje zjednodušené konanie na dosiahnutie cieľov stanovených právnou úpravou týkajúcou sa náhrady škody obetiam.

29 Vnútroštátny súd okrem toho uvádza, že, pokiaľ ide o rôzne dôvody neprípustnosti trestného stíhania, ktoré sú analogické s tým dôvodom neprípustnosti, ktorý vyplýva z rozsudku obsahujúceho „dohodu o treste“, Súdny dvor v zmysle článku 444 CPP rozhodol, že majú byť posudzované rovnako ako dôvody neprípustnosti trestného stíhania vyplývajúce z právoplatného rozsudku, ktorým sa končí trestné konanie (rozsudok z 11. februára 2003, Gözütok a Brügge, C-187/01 a C-385/01, Zb. s. I-1345).

30 Keďže v konaní vo veci samej nasleduje spor týkajúci sa vrátenia zaistených súm po skončení trestného konania rozsudkom zo 4. mája 1999, vnútroštátny súd sa pýta aj na uplatniteľnosť zásad uvedených v článkoch 2 a 9 rámcového rozhodnutia v konkrétnom kontexte vykonávacieho trestného konania nasledujúceho po skončení uvedeného vlastného trestného konania.

31 Vzhľadom na tieto okolnosti súd poverený predbežným vyšetrovaním na Tribunale di Milano rozhodol prerušiť konanie a Súdnemu dvoru položil tieto prejudiciálne otázky:

„1. Môžu sa pravidlá uvedené v článkoch 2 a 9 rámcového rozhodnutia... vzťahovať v trestnom konaní vo všeobecnosti na *akúkoľvek osobu postihnutú trestným činom* na základe ustanovení článku 1 a nasl. smernice... alebo iných ustanovení práva Spoločenstva?

2. Môžu sa pravidlá uvedené v článkoch 2 a 9 rámcového rozhodnutia... vzťahovať vo vykonávacom trestnom konaní nadväzujúcom na právoplatný odsudzujúci rozsudok (a teda aj na rozsudok o výkone trestu podľa článku 444 trestného

poriadku) na *akúkoľvek osobu postihnutú trestným činom* na základe ustanovení článku 1 a nasl. smernice... alebo iných ustanovení práva Spoločenstva?“

## O prejudiciálnych otázkach

### *O prípustnosti*

- 32 Viaceré vlády, ktoré predložili pripomienky v rámci tohto konania, spochybnili prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania.
- 33 Vláda Spojeného kráľovstva uvádza, že neprípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva zo skutočnosti, že uvedený návrh sa zakladá na článku 234 ES, kým požadovaný výklad sa týka rámcového rozhodnutia, teda aktu prijatého podľa hlavy VI Zmluvy EÚ. V takom prípade by mal byť návrh založený výlučne na článku 35 ods. 1 EÚ a článok 234 ES by sa nemal uplatniť. Írsko uvádza, že vzhľadom na to, že v danom prípade sú splnené podmienky uplatnenia článku 35 EÚ, chybný odkaz na článok 234 ES ako základ návrhu nemôže brániť Súdnemu dvoru odpovedať na otázky položené vnútroštátnym súdom.
- 34 Na úvod je potrebné uviesť, že podľa článku 46 písm. b) EÚ sa ustanovenia Zmlúv ES a ESAE týkajúce sa právomocí Súdného dvora a výkonu týchto právomocí, ku ktorým patrí článok 234 ES, vzťahujú na ustanovenia hlavy VI Zmluvy EÚ podľa podmienok uvedených v článku 35 EÚ. Na rozdiel od toho, čo uvádza vláda Spojeného kráľovstva, z uvedeného vyplýva, že postup upravený v článku 234 ES sa použije na prejudiciálnu

právomoc Súdneho dvora podľa článku 35 EÚ podľa podmienok upravených v tomto ustanovení (pozri v tomto zmysle rozsudok Pupino, už citovaný, body 19 a 28).

- 35 Je nesporné, že Talianska republika uviedla vo vyhlásení, ktoré nadobudlo účinnosť 1. mája 1999 spolu s Amsterdamskou zmluvou, že uznáva právomoc Súdneho dvora rozhodovať o platnosti alebo výklade aktov uvedených v článku 35 EÚ podľa podmienok ustanovených v odseku 3 písm. b) tohto článku. Takisto je nesporné, že rámcové rozhodnutie založené na článkoch 31 EÚ a 34 EÚ patrí k aktom uvedeným v článku 35 ods. 1 EÚ, vo vzťahu ku ktorým môže Súdny dvor rozhodovať v prejudiciálnom konaní (rozsudok Pupino, už citovaný, body 20 a 22) a takisto, že sudca poverený predbežným vyšetrovaním na Tribunale di Milano v konaní, akým je konanie vo veci samej, musí byť považovaný za súd členského štátu v zmysle článku 35 EÚ.
- 36 Za týchto podmienok a odhliadajúc od toho, že prejudiciálne otázky sa týkajú aj výkladu smernice prijatej na základe Zmluvy ES, skutočnosť, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu neuvádza článok 35 EÚ, ale odkazuje na článok 234 ES, nemôže sama osebe spôsobiť neprípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Uvedené platí o to viac, že v Zmluve EÚ sa ani výslovne, ani implicitne nestanovuje forma, v akej musí vnútroštátny súd predložiť návrh na začatie prejudiciálneho konania (pozri analogicky, pokiaľ ide o článok 234 ES, rozsudok zo 6. apríla 1962, DE Geus, 13/61, Zb. s. 89, 102).
- 37 Holandská vláda spochybňuje prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania z dôvodu, že právny a skutkový rámec nie je v rozhodnutí vnútroštátneho súdu dostatočne definovaný. Podľa tejto vlády z toho konkrétne vyplýva, že nutnosť položených otázok sa nezdá byť jasná, keďže vzhľadom na nedostatok upresnení týkajúcich sa uplatniteľného vnútroštátneho práva nie je možné preveriť, či tak, ako uvádza vnútroštátny súd, vzniká otázka výkladu tohto práva v súlade s rámcovým rozhodnutím, ktoré navyše nemá priamy účinok.



- 38 Rakúska vláda uvádza, že talianske právo bráni vnútroštátnemu súdu, aby sa vyslovil v rámci konania vo veci samej k návrhom vyplývajúcim z občianskeho práva, takže prejudiciálne otázky sú hypotetickej povahy.
- 39 Je potrebné uviesť, že podobne ako článok 234 ES, aj článok 35 EÚ podriaďuje začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore podmienke, aby vnútroštátny súd „považoval rozhodnutie o otázke za nutné pre vydanie rozsudku“, takže judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa prípustnosti prejudiciálnych otázok položených podľa článku 234 ES je v zásade uplatniteľná aj na návrhy na začatie prejudiciálneho konania predložené Súdnemu dvoru podľa článku 35 EÚ (rozsudok Pupino, už citovaný, bod 29).
- 40 Z uvedeného vyplýva, že predpoklad relevantnosti prejudiciálnych otázok položených vnútroštátnymi súdmi môže byť vyrátený len vo výnimočných prípadoch, keď je zjavné, že požadovaný výklad ustanovení práva Únie, uvedených v týchto otázkach, nemá žiadnu súvislosť so skutočnosťou alebo predmetom konania vo veci samej, alebo ak je problém čisto hypotetickej povahy, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi prvkami, ktoré by mu umožnili užitočne odpovedať na položené otázky. S výnimkou týchto okolností Súdny dvor v podstate musí rozhodnúť o prejudiciálnych otázkach týkajúcich sa výkladu aktov uvedených v článku 35 ods. 1 EÚ (rozsudok Pupino, už citovaný, bod 30).
- 41 Navyše, potreba dospieť k výkladu práva Spoločenstva, ktorý by bol užitočný pre vnútroštátny súd, vyžaduje, aby tento súd vymedzil skutkový a právny rámec, do ktorého patria otázky, ktoré predkladá, alebo aby aspoň vysvetlil skutkové domnienky, na ktorých sa tieto otázky zakladajú. V tejto súvislosti je nevyhnutné, aby vnútroštátny súd aspoň v minimálnej miere objasnil dôvody výberu ustanovení práva Únie, ktorých výklad žiada, ako aj súvislosť, ktorá existuje medzi týmito

ustanoveniami a vnútroštátnou právnou úpravou uplatniteľnou v spore (pozri najmä, pokiaľ ide o článok 234 ES, rozsudok z 19. apríla 2007, Asemfo, C-295/05, Zb. s. I-2999, body 32 a 33).

- 42 Údaje uvedené v rozhodnutiach vnútroštátneho súdu majú Súdnemu dvoru umožniť nielen to, aby užitočne odpovedal na prejudiciálne otázky, ale takisto majú poskytnúť vládam členských štátov a iným dotknutým osobám možnosť predložiť pripomienky v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora (pozri najmä rozsudok z 3. mája 2007, *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, Zb. s. I-3633, bod 20).
- 43 Ako vyplýva z bodov 16 až 30 tohto rozsudku, rozhodnutie vnútroštátneho súdu uvádza skutkové okolnosti sporu vo veci samej, ako aj priamo relevantné ustanovenia uplatniteľného vnútroštátneho práva a vysvetľuje dôvody, na základe ktorých vnútroštátny súd požaduje výklad rámcového rozhodnutia, ako aj spojitosť medzi rámcovým rozhodnutím a vnútroštátnou úpravou uplatniteľnou v danej veci.
- 44 Na rozdiel od argumentácie rakúskej vlády nie je zjavné, že by bol v konaní vo veci samej nemožný výklad vnútroštátneho práva v súlade s rámcovým rozhodnutím, toto má preveriť vnútroštátny sudca (pozri v tomto zmysle rozsudok *Pupino*, už citovaný, bod 48).
- 45 Vzhľadom na tieto okolnosti nie je zjavné, že by požadovaný výklad ustanovení rámcového rozhodnutia uvedených v položených otázkach nemal žiadnu súvislosť so skutočnosťou alebo predmetom konania vo veci samej, alebo že by bol problém čisto hypotetickej povahy, alebo že by Súdny dvor nedisponoval skutkovými a právnymi prvkami, ktoré by mu umožňovali užitočne odpovedať na tieto otázky.

- 46 Napokon, informácie uvedené v rozhodnutí vnútroštátneho súdu sú takisto dostatočné na zachovanie možnosti predložiť pripomienky, ktorú majú účastníci konania vo veci samej, členské štáty, Rada Európskej únie a Komisia Európskych spoločenských v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora, ako o tom svedčia aj pripomienky predložené všetkými oprávnenými subjektmi, ktoré sa zúčastnili na tomto konaní.
- 47 Počas písomnej časti konania pred Súdny dvorom bola položená otázka, či rámcové rozhodnutie možno považovať za uplatniteľné *ratione temporis* na všetky skutkové okolnosti, ktoré ako v konaní vo veci samej, predchádzali prijatiu rámcového rozhodnutia z 15. marca 2001, a to bez ohľadu na lehotu na jeho vykonanie, ktorá uplynula, najmä, pokiaľ ide o článok 9 rámcového nariadenia, 22. marca 2002.
- 48 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že podľa ustálenej judikatúry sa procesné predpisy všeobecne vzťahujú na všetky spory prejednávané v čase nadobudnutia účinnosti týchto predpisov na rozdiel od hmotnoprávných predpisov, ktoré sa spravidla vykladajú tak, že sa nevzťahujú na skutočnosti existujúce pred nadobudnutím ich účinnosti (pozri najmä rozsudok z 9. marca 2006, *Beemsterboer Coldstore Services*, C-293/04, Zb. s. I-2263, bod 21 a citovanú judikatúru).
- 49 Otázka, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, teda otázka o súdnej právomoci na účely vydania rozhodnutia týkajúceho sa vrátenia majetku obeti, ktorý bol zaistený v priebehu trestného konania, patrí do oblasti procesných pravidiel, takže žiadna prekážka týkajúca sa uplatňovania zákona *ratione temporis* nebráni tomu, aby sa v rámci tohto konania zohľadnili príslušné ustanovenia rámcového rozhodnutia na účely poskytnutia výkladu uplatniteľného vnútroštátneho práva v súlade s rámcovým rozhodnutím.

50 Návrh na začatie prejudiciálneho konania je preto prípustný.

### *O prejudiciálnych otázkach*

51 Vnútroštátny súd sa svojimi dvoma otázkami, ktoré je potrebné skúmať spoločne, v podstate pýta, či sa má rámcové rozhodnutie vykladať v tom zmysle, že v rámci trestného konania, a konkrétnejšie, vykonávacieho konania nasledujúceho po právoplatnom odsudzujúcom rozsudku, akým je konanie vo veci samej, zahŕňa pojem „obet“ v zmysle rámcového rozhodnutia právnické osoby, ktoré utrpeli ujmu priamo spôsobenú konaním alebo nekonaním porušujúcim trestné právo členského štátu.

52 Článok 1 písm. a) rámcového rozhodnutia definuje na svoje vlastné účely obeť ako „fyzickú“ osobu, ktorá utrpela ujmu vrátane fyzického a psychického poškodenia, emocionálneho utrpenia alebo ekonomickej straty priamo spôsobenú konaním alebo nekonaním, ktoré je porušením trestného práva členského štátu.

53 Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že rámcové rozhodnutie uvádza len fyzické osoby, ktoré utrpeli ujmu priamo spôsobenú správaním v rozpore s trestným právom členského štátu.

54 Vykladať rámcové rozhodnutie v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na „právnické osoby“, ktoré podobne ako poškodení vo veci samej tvrdia, že utrpeli ujmu priamo spôsobenú trestným porušením práva, by bolo v rozpore so samotným znením článku 1 písm. a) tohto rámcového rozhodnutia.

- 55 K tomu treba dodať, že žiadne iné ustanovenie rámcového rozhodnutia neobsahuje indikáciu, podľa ktorej by chcel normotvorca Európskej únie rozšíriť pojem obeť na právnické osoby na účely uplatnenia tohto rámcového rozhodnutia. Práve naopak, viaceré ustanovenia rámcového rozhodnutia potvrdzujú, že cieľom normotvorcu bolo uviesť výlučne fyzické osoby, ktoré boli obeťami ujmy spôsobenej trestným porušením.
- 56 V tejto súvislosti je potrebné uviesť okrem článku 1 písm. a) rámcového rozhodnutia odkazujúceho na fyzické a psychické poškodenie, ako aj na emocionálne utrpenie ako na dôvody ujmy, aj článok 2 ods. 1 rámcového rozhodnutia, ktorý stanovuje členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby sa s obeťami zaobchádzalo s náležitou úctou voči dôstojnosti jednotlivca, odseku 2 tohto istého článku 2, ktorý uvádza osobitné zaobchádzanie, ktoré sa má poskytnúť obzvlášť zraniteľným obeťam, ako aj článok 8 ods. 1 rámcového rozhodnutia, ktorý stanovuje členským štátom povinnosť zabezpečiť vhodnú úroveň ochrany rodiny alebo osôb považovaných za členov rodiny obeť.
- 57 Smernica tento výklad nevyvracia. Rámcové rozhodnutie a smernica upravujú odlišné záležitosti. Smernica zriaďuje systém spolupráce, ktorý má uľahčiť obeťam trestných činov prístup k odškodneniu v cezhraničných prípadoch. Jej úmyslom je zabezpečiť, aby v prípade úmyselného násilného porušenia, ku ktorému došlo v inom členskom štáte, ako je ten, kde je zvyčajné bydlisko obeť, bola tejto obeť poskytnutá náhrada škody týmto prvým členským štátom. Na druhej strane, cieľom rámcového rozhodnutia je priblížiť právne úpravy členských štátov, pokiaľ ide o ochranu záujmov obeť v rámci trestného konania. Jej úmyslom je zabezpečiť utrpenej obeť odškodnenie zo strany toho, kto sa dopustil trestného porušenia.

58 Preto, aj keby ustanovenia smernice prijatej na základe Zmluvy ES mohli mať vplyv na výklad ustanovení rámcového rozhodnutia, ktoré sa zakladá na Zmluve EÚ, a keby pojem obete v zmysle smernice mohol byť vykladaný tak, že zahŕňa právnické osoby, smernica a rámcové rozhodnutie v každom prípade nie sú v takom vzťahu, ktorý by vyžadoval jednotný výklad predmetného pojmu.

59 Okrem toho, taká situácia, o akú ide v konaní vo veci samej, nepatrí do pôsobnosti smernice. Ako vyplýva z bodu 57 tohto rozsudku, smernica stanovuje náhradu škody v jedinom prípade, a to pri úmyselnom násilnom porušení, ku ktorému došlo v inom členskom štáte, ako je ten, kde je zvyčajné bydlisko obete, kým predmet veci samej sa týka trestných činov falšovania účtovných dokladov, závažnej sprenevery a nezákonného financovania politických strán, ku ktorým došlo v podstate na území členského štátu, v ktorom sa nachádza sídlo obete.

60 Vzhľadom na to je potrebné na položené otázky odpovedať tak, že rámcové rozhodnutie sa má vykladať v tom zmysle, že v rámci trestného konania, a konkrétnejšie, vykonávacieho konania nasledujúceho po právoplatnom odsudzujúcom rozsudku, akým je konanie vo veci samej, pojem „obet“ v zmysle tohto rámcového rozhodnutia nezahŕňa právnické osoby, ktoré utrpeli ujmu priamo spôsobenú konaním alebo nekonaním porušujúcim trestné právo členského štátu.

## O trovách

- <sup>61</sup> Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

**Rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní sa má vykladať v tom zmysle, že v rámci trestného konania, a konkrétnejšie, vykonávacieho konania nasledujúceho po právoplatnom odsudzujúcom rozsudku, akým je konanie vo veci samej, pojem „obeti“ v zmysle tohto rámcového rozhodnutia nezahŕňa právnické osoby, ktoré utrpeli ujmu priamo spôsobenú konaním alebo nekonaním porušujúcim trestné právo členského štátu.**

Podpisy